

Valtuutettu Kauko Salon ynnä muiden valtuustoaloite pienydinvoimalan esiselvityksen aloittamisesta Joensuuhun

KV 27.04.2026 § 37

Valtuutettu Kauko Salo jätti 27.4.2026 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen pienydinvoimalan esiselvityksen aloittamisesta Joensuuhun.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Karita Kaita, Hanna Koponen, Arja Holopainen, Outi Mara, Johannes Lasaroff, Arto Pippuri, Mika Piironen, Jenni Laasonen, Timo Elo, Asseri Kinnunen, Hannu Holopainen, Atte Varis, Kaija Majoinen, Asko Miettinen ja Katja Kolehmainen.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KH 07.09.2026

826/00.02.00.03/2026

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 4.5.2026 siirtää valtuustoaloitteen konsernipalvelujen ja kaupunkirakennepalvelujen valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Joensuun kaupunki aloittaa pienydinvoimalahankkeen esivalmistelun ja ympäristövaikutusten arvioinnin jo tämän vuoden aikana.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lämpöä ja/tai sähköä tuottavan pienydinvoiman (SMR, Small Modular Reactor) sijoittamisen mahdollisuuksia on jo alustavasti selvitetty käynnissä olevaa Joensuun seudun yleiskaava 2040:tä varten laaditussa energiainfrastruktuuriselvityksessä (FCG, 2024). Selvityksessä on yleisellä tasolla todettu, että jos pienydinvoimaloita halutaan käyttää lämmöntuotantoon, voimalan on sijaittava lähellä asutusta, jotta se voidaan kytkeä kiinni kaukolämpöverkostoon. Sääntelyn osalta ei vielä ole selvää, mihin paikkoihin voimaloita voisi kaupungeissa sijoittaa. Kaukolämpölaitos on kokonaisuudessaan pienen tai keskisuuren teollisuuslaitoksen kokoluokkaa. Pelkkää sähköä tuottava SMR-voimala puolestaan on sijainniltaan joustavampi, kunhan kantat- tai jakeluverkossa on riittävästi kapasiteettia uudelle liittymälle.

Selvityksen mukaan Joensuun alueella potentiaalisimmat sijainnit pienydinvoimareaktorille olisivat teollisuuden ja kaukolämpöverkon läheisyydessä, jolloin reaktorin hukkalämpö voitaisiin syöttää kaukolämpöverkkoon ja vakaa, riittävä sähköenergian määrä voisi houkutella alueelle lisää teollisuutta. Tällaisia sijainteja olisivat esim. Kontiosuon-Papinkankaan teollisuusalue, Penttilän ja syväsataman alue, Uimaharjun Enocellin sahan ympäristö, Marjalan teollisuusalue sekä lentokentän ympäristö, jonne on valmisteilla sähköintensiivisen teollisuuden alue yhteistyössä Liperin ja Kontiolahden kuntien kanssa noin 10-vuoden tähtäimellä. Myös kuntarajan toisella puolella Lehmossa kehittyvien elinkeino- ja asuinalueiden läheisyydessä olisi potentiaalinen kohde.

Kyseinen selvitys ja yleiskaavan laadinta toimivat jo hyvinä lähtökohtina pienydinvoimalle soveltuvien alueiden osoittamisessa. Tarkempi kohteen valinta ja voimalan toteutuksen arviointi edellyttää kuitenkin tarkempaa suunnittelua ja yhteistyötä potentiaalisten investoreiden kanssa, joista yksi vaihtoehto on Savon Voima, joka omistaa Joensuun kaukolämpöverkon ja sen voimalat.

Kaupunki on laatinut yhteistyössä tytäryhtiö Business Joensuun ja Swecon kanssa liksenvaaran – Papinkankaan alueelle ns. masterplan suunnitelman 18.4.2024. Se toimii pohjana asemakaavoitukselle myös tulevien energiainvestointien osalta. Masterplanissa on otettu huomioon pienydinvoima yhtenä vaihtoehtona energiamurroksessa ja alueen teollisessa symbioosissa. Näin kaupunki on aloittanut pienydinvoimalahankkeen esivalmistelun 2023 lopussa.

Ympäristövaikutusten arviointi voi mielestämme käynnistyä sitten, kun meillä on tiedossa kiinnostunut investori, ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multalan valmisteleva pienydinvoiman uusi tukimuoto sekä riittävästi tietoa pienydinvoiman valmistelussa olevasta uudesta säätelystä ja luvituksesta. Tiedossa tulisi mielellään olla myös ensimmäisiä kaupallisia referenssejä Euroopassa, koska ensimmäisen laitoksen kaupallinen riski on korkea. Tämän hetken arviomme mukaan ensimmäiset kaupalliset kaukolämpöä tuottavat SMR-laitokset Suomessa voivat olla mahdollisia 2030-luvun alkupuolella. Laajempi käyttöönotto tapahtunee vasta 2030-luvun puolivälissä.

Valmistelijat: elinkeino- ja kansainvälisten asioiden päällikkö, maankäytön suunnittelija

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

antaa edellä olevan vastauksen valtuutettu Kauko Salon ym. valtuustoaloitteeseen pienydinvoimalahankkeen esivalmistelun ja ympäristövaikutusten arvioinnin aloittamisesta ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös: